

Magyar Irodalomtudományi Intézet

<i>Előadó: Horváth Kornélia</i>	<i>Szemeszter: 2013--2020/2021. I.</i>
<i>Tanegység neve: A magyar irodalomtudomány történeti és elméleti hagyományai európai kontextusban</i>	
<i>Tanegység kódja:</i>	

	<i>Tematika</i>
1. febr. 10.	Tematika. A kurzus elnevezése és tartalma. Az irodalomtörténet-írás elméleti problematikája, s a kérdés exponálása az 1990-es és a 2000-es évek magyar irodalomtudományában
2. febr. 17.	A magyar irodalomtörténet-írás története Kötelező irodalom: Kenyeres Zoltán: <i>Előszó helyett címszó: A magyar irodalomtörténet-írás története.</i> In: Uő: <i>Irodalom, történet, írás</i> , Bp., Anonymus, 1995, 5-14. Ajánlott: <i>Irodalomtörténet-írásunk néhány kérdéséről. Korszakok, problémák 1945 után</i> In: Uő: <i>i. m.</i> , 93-143.
3. febr. 24.	A magyar irodalomtörténet-írás története (folytatás); Toldy Ferenc (1805-1875) munkássága Kötelező irodalom: Kenyeres Zoltán: <i>Előszó helyett címszó: A magyar irodalomtörténet-írás története.</i> In: Uő: <i>Irodalom, történet, írás</i> , Bp., Anonymus, 1995, 5- 14.; Toldy Ferenc: <i>A magyar nemzeti irodalom története</i> (1851) Bp., Szépirodalmi, 1987 (részletek): <i>Horváth Cyrillnek</i> 13-15., <i>Bevezetés</i> 17-19., <i>Első könyv. Ókor</i> 23-46., <i>Második könyv. Második időszak 7. fejezet (A magyar nyelv belső története)</i> 153-172., valamint a <i>Tartalom és a Példatár áttekintése</i> ; Toldy Ferenc: <i>A magyar irodalom története. A legrégebb időktől a jelen korig</i> (1864-65), részletek: <i>Előszó</i> 13-19., <i>Bevezetés</i> 23-28., <i>Első rész. Ókor</i> 29-33., 150. § <i>Az időszak vége</i> 150.
4. márc. 3.	Beöthy Zsolt (1848-1922) munkássága Kötelező irodalom: Beöthy Zsolt: <i>A magyar irodalom kis-tükre</i> (1896), Bp., Athenaeum, é. n., különös tekintettel a három <i>Előszóra</i> és az <i>I. (A Tükör kerete: Egy kép a Volga mellől...)</i> és a <i>XXX. (A Tükör kerete: irodalmunk magyarsága)</i> című fejezetekre; Beöthy Zsolt: <i>A magyar nemzeti irodalom történeti ismertetése I. A legrégebb időktől Kisfaludy Károlyig</i> , Bp., Athenaeum, 1913 (12., jav. kiadás), <i>Bevezetés</i> , 3-8.; Németh G. Béla: <i>Konzervatív szintézis a kiválasztódástan, a nemzetkarakterológia, a restaurációs liberalizmus jegyében: Beöthy Zsolt.</i> In: Uő: <i>A magyar irodalomkritikai gondolkodás a pozitívizmus korában</i> , Bp., Akadémiai, 1981, 373-384. Ajánlott: <i>Beöthy Zsolt munkái. Irodalmi tanulmányok</i> , Bp., Franklin Társulat, é. n., különösen az <i>Árpád a magyar költészetben</i> (1-26.), <i>Arany nemzeti érzése epikájában</i> (152-163.) és <i>Az Ember Tragédiája</i> (177-193.) című fejezetek.
5. márc. 10.	Horváth János (1878-1961) munkássága Kötelező irodalom: Horváth János: <i>Irodalmunk fejlődésének fő mozzanatai</i> (1908), különösen: <i>I. Az irodalmi tudat fogalma</i> , 13-14., <i>II. Régi irodalom: az irodalmi tudat kialakulása</i> 15-25., <i>VI. A művésziesség programja</i> 42-50., <i>VII.</i>

	Összefoglalás, 51-55. In: Uő: <i>Irodalomtörténeti Munkái I.</i>, szerk. Korompay H. János, Korompay Klára, Bp., Osiris, 2005.; Horváth János: <i>A magyar irodalom fejlődéstörténete</i> (részletek): <i>A rendszerezés alapelvei</i>, 61-83., <i>Az ízlésfaj kialakulásának történeti rendje</i>, 434-446. In: Uő: <i>Irodalomtörténeti Munkái I.</i>, i. m. Ajánlott: Kenyeres Zoltán: <i>Vázlat Horváth Jánosról. A nemzeti klasszicista értékrend szintézise</i>, In: Uő: <i>Irodalom, történet, írás, i. m.</i>
6. márc. 17.	Néhány XX. és XXI. századi magyar irodalomtörténetről Riedl Frigyes: <i>A magyar irodalom főirányai</i> (1896) Pintér Jenő: <i>Magyar irodalomtörténet</i> Babits Mihály: <i>A magyar irodalom története; Az európai irodalom története</i> Thienemann Tivadar: <i>Irodalomtörténeti alapfogalmak</i> (1930) Szerb Antal: <i>Magyar irodalomtörténet</i> (1934) Schöpflin Aladár: <i>A magyar irodalom története a XX. században</i> Várkonyi Nándor: <i>Az újabb magyar irodalom. 1880-1942.</i>, Bp., Szukits, 1942. Lukács György: <i>Magyar irodalom – magyar kultúra</i>, vál. és szerk. Fehér Ferenc, Kenyeres Zoltán, Bp., Akadémiai, 1970. Lukács György: <i>Világirodalom I-II.</i>, vál. és szerk. Fehér Ferenc, Kenyeres Zoltán, Bp., Akadémiai, 1970. Nemeskürty István: <i>A magyar népnek, ki ezt olvassa. Az anyanyelvű magyar reneszánsz és barokk története 1533-1712.</i>, Bp., Gondolat, 1975.; Nemeskürty István: <i>Diák, írj magyar éneket.</i> Bp., Gondolat, 1983. (Vagy: Nemeskürty István: <i>Magyar Zsoltár. A magyar nyelvű irodalom születése</i>, Szabad tér, 2001 [Nemeskürty István Összes Műve III.]; Nemeskürty István: <i>A magyar irodalom története I-II.</i> [Nemeskürty István Összes Műve VIII-IX.], Bp. Szabad Tér, 2003.) Lukács János: <i>A magyar irodalom története</i>, Bp., PIM, 1973. Határ Győző: <i>Irodalomtörténet</i>, Bp., Tevan, 1991. Rónay László: <i>Erkölc és irodalom. A magyar irodalom rövid története</i>, Bp., Vigilia, 1993. <i>Klasszikus magyar irodalomtörténet. Tanulmányok</i>, Szeged, Tiszatáj, 2003. Gintli Tibor – Schein Gábor: <i>Az irodalom rövid története. A kezdetektől a romantikáig</i>, Pécs, Jelenkor, 2003. Gintli Tibor – Schein Gábor: <i>Az irodalom rövid története a realizmustól máig</i>, Pécs, jelenkor, 2007. <i>A magyar irodalom története I-III.</i>, szerk. Szegedy-Maszák Mihály, Veres András, Bp., Gondolat, 2007. Grendel Lajos: <i>A modern magyar irodalom története. Magyar líra és epika a XX. században</i>, Pozsony, Kalligram, 2010. <i>Magyar irodalom</i>, főszerk. Gintli Tibor, Bp., Akadémiai, 2011. Kötelező szakirodalom: Wellek –Warren: <i>Az irodalomelmélet, a kritika és az irodalomtörténet-írás</i>, In: Uők: <i>Az irodalom elmélete</i> (1956), ford. Szili József, Bp., Osiris, 2002, 39-46.
7. márc. 24.	Kulcsár Szabó Ernő XX. századi irodalomtörténete és annak jelentősége Kötelező: <i>A magyar irodalom története 1945-1991</i>, Bp., Argumentum, 1993.; Kulcsár Szabó Ernő: <i>Irodalomértésünk néhány örökletes előfeltevéséről (Előszó)</i>, In: Uő: <i>Történetiség – Megértés – Irodalom</i>, Bp., Universitas, 1995, 5-17.; Wellek –Warren: <i>Az irodalomelmélet, a kritika és az irodalomtörténet-</i>

	<i>írás, In: Uők: Az irodalom elmélete (1956), ford. Szili József, Bp., Osiris, 2002, 39-46.</i>
8. márc. 31.	Hans Robert Jauss irodalomtörténet-felfogása Kötelező irodalom: Hans Robert Jauss: <i>Az irodalomtörténet mint az irodalomtudomány provokációja</i> I-V. fejezet. In: Uő: <i>Recepcióelmélet - esztétikai tapasztalat – irodalmi hermeneutika</i> , vál., szerk., Kulcsár-Szabó Zoltán, Bp., Osiris, 1997, 36-55., valamint Hans Robert Jauss: <i>Az irodalomtörténet mint az irodalomtudomány provokációja</i> , VI-X. fejezet, i. m., 55-84.
9. ápr. 7.	Lukács György: A regény elmélete (1920) , In: Uő: <i>A heidelbergi művészetfilozófia és esztétika; A regény elmélete</i> , ford. Tandori Dezső, Bp., Magvető, 1975. Részletek: <i>Az epepeia és a regény, A regény belső formája</i> , 515-525., 526-536. Kötelező szakirodalom: Vittorio Strada: <i>Bevezetés</i> (részlet, Filológiai Közlöny, 2011/4., 321-330. Ajánlott szakirodalom: A Filológiai Közlöny fent jelzett számából Vitalij Machlin és S. Horváth Géza írásai (331-337., 356-370.)
	Tavaszi szünet
9. ápr. 28.	Mihail Bahtyin: Az eposz és a regény (A regény kutatásának metodológiájáról) In: <i>Az irodalom elméletei III.</i> , Szerk. Thomka Beáta, Pécs, Jelenkor, 1997, 27-68. Kötelező szakirodalom: Vittorio Strada: <i>Bevezetés</i> (részlet, Filológiai Közlöny, 2011/4., 321-330. Ajánlott szakirodalom: A Filológiai Közlöny fent jelzett számából Vitalij Machlin és S. Horváth Géza írásai (331-337., 356-370.)
10. máj. 5.	Fejezetek a magyar verselmélet történetéből I. Kötelező irodalom: Arany János: <i>A magyar nemzeti versidomról</i> , In: Uő: <i>Összes Művei X.</i> , szerk. Keresztury Dezső, Bp., Akadémiai, 1962.
11. máj. 12.	Fejezetek a magyar verselmélet történetéből II. A századforduló és a századelő verselméletéről (Gábor Ignác, Négyesy László, Horváth János) Kötelező szakirodalom: Horváth Kornélia: <i>A magyar verselméleti tradíció</i> In: Uő: <i>Verselméleti tradíció és a modern magyar líra. Ritmus és interpretáció kérdéseiről</i> , Bp., Ráció, 2012, 21-45. Ajánlott: Gábor Ignác: <i>A magyar ősi ritmus; A magyar ritmus problémája; A magyar ritmika válaszútja</i> ; Négyesy László: <i>Magyar vers. Általános verstani elvek. A magyar vers szerkezete</i> , Érseki Lyceum Könyvnyomda, Eger, 1887.; Négyesy László: <i>A magyar verselmélet kritikai története</i> , különnyomat a Kisfaludy Társaság Évlapja 21. kötetéből, Budapest, 1888; Négyesy László: <i>A mértékes magyar verselés története. a klasszikai és a nyugat-európai versformák irodalmunkban</i> , Kisfaludy Társaság, Bp., 1892; Négyesy László: <i>A magyar költészet eredete</i> , különnyomat a Budapesti Szemle 406. számából, Budapest, 1910; Négyesy László: <i>Magyar verstan</i> , kiad. Tóth Lajos, Budapest, 1929; Horváth János: <i>Ritmus a prózában; Az újabb kori magyar vers ritmusa I.; Az újabb kori magyar vers ritmusa II.; A magyar vers; rendszeres magyar verstan; Vitás verstani kérdések</i> In: Uő: <i>Verstani munkái</i> , szerk. Korompay H. János, Korompay Klára, Bp., Osiris, 2004, 77-78., 149-176., 177-178., 343-538., 539-728., 739-868.

Megjegyzés

A vizsga tételei megegyeznek az egyes előadások tematikájával és a mellettük feltüntetett olvasmányjegyzékekkel. A 6. előadás anyagából legalább 5 irodalomtörténet áttekintő és értelmező bemutatása szükséges, valamint a megadott Wellek-Warren-fejezet értő ismerete.

Piliscsaba, 2014. február 10.

Dr. Horváth Kornélia
habil. egy docens